Europos Parlamentas
2024-2029

Ekonomikos ir pinigų politikos komitetas

2025/2208(INI)

19.2.2026

PRANEŠIMO PROJEKTAS

„Skaitmeninis turtas: iššūkiai Europos Sąjungos finansų sistemos konkurencingumui ir vientisumui“
(2025/2208(INI))

Ekonomikos ir pinigų politikos komitetas

Pranešėjas: Johan Van Overtveldt

TURINYS

Psl.

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS 3

AIŠKINAMOJI DALIS 7

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS

„Skaitmeninis turtas: iššūkiai Europos Sąjungos finansų sistemos konkurencingumui ir vientisumui“

(2025/2208(INI))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į 2025 m. lapkričio mėn. Europos Centrinio Banko (ECB) finansinio stabilumo apžvalgą,

– atsižvelgdamas į 2025 m. rugsėjo 25 d. Europos sisteminės rizikos valdybos (ESRV) rekomendaciją dėl stabilizuotųjų virtualiųjų valiutų sistemų, kuriose dalyvauja keli emitentai, įskaitant trečiųjų valstybių emitentus,

– atsižvelgdamas į 2025 m. spalio mėn. ESRV ataskaitą „Kriptoturtas ir decentralizuoti finansai. Ataskaita dėl stabilizuotųjų virtualiųjų valiutų, kriptoturto investicinių produktų ir daugiafunkcių grupių“ (*Crypto-assets and decentralised finance – Report on stablecoins, crypto-investment products and multi-function groups*),

– atsižvelgdamas į 2024 m. gruodžio mėn. Europos bankininkystės institucijos (EBI) ataskaitą dėl tokenizuotų indėlių (*Report on tokenised deposits*),

– atsižvelgdamas į Tarptautinio valiutos fondo leidinio „Finansai ir plėtra“ (*Finance & Development*) 62 tomą (2025 m. rugsėjo mėn., nr. 3) „Stabilizuotosios virtualiosios valiutos ir finansų ateitis“ (*Stablecoins and the future of finance*),

– atsižvelgdamas į 2025 m. lapkričio mėn. Tarptautinės vertybinių popierių komisijų organizacijos ataskaitą „Finansinio turto konvertavimas į žetonus“ (*Tokenization of financial assets*),

– atsižvelgdamas į 2025 m. birželio mėn. paskelbtą Tarptautinių atsiskaitymų banko (TAB) metinę ekonominę ataskaitą,

– atsižvelgdamas į 2024 m. spalio 22 d. Finansinio stabilumo tarybos (FST) padėties ataskaitą „G20 kriptoturto politikos įgyvendinimo veiksmų gairės“ (*G20 crypto-asset policy implementation roadmap*),

– atsižvelgdamas į 2024 m. spalio 22 d. FST padėties ataskaitą „Konvertavimo į žetonus poveikis finansiniam stabilumui“ (*The financial stability implications of tokenisation*),

– atsižvelgdamas į 2025 m. lapkričio 10 d. Anglijos banko konsultacijoms skirtą dokumentą „Siūloma sterlingais išreikštų sisteminių stabilizuotųjų virtualiųjų valiutų reglamentavimo sistema“ (*Proposed regulatory regime for sterling-denominated systemic stablecoins*),

– atsižvelgdamas į 2025 m. lapkričio mėn. Ekonomikos valdymo ir EPS tikrinimo skyriaus informacinį pranešimą „Skaitmeninis turtas: ES reglamentavimo sistema,

įsisavinimas rinkoje, rizika ir iššūkiai“ (*Digital assets: EU regulatory framework, market uptake, risks and challenges*),

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 55 straipsnį,

– atsižvelgdamas į Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto pranešimą (A10-0000/2026),

A. kadangi, remiantis 2024 m. lapkričio mėn. ECB vartotojų lūkesčių tyrimo duomenimis, vidutiniškai 9,7 proc. apklaustų respondentų arba kas nors iš jų namų ūkio turėjo kriptoturto, iš kurių 54 proc. nurodė turintys turto, kurio vertė mažesnė nei 1 000 EUR, o 91 proc. nurodė turintys turto, kurio vertė mažesnė nei 20 000 EUR;

B. kadangi, remiantis privačiais duomenų šaltiniais, 2026 m. vasario 10 d. bendra pasaulinės kriptoturto rinkos kapitalizacijos vertė siekė 2,03 trln. EUR, o stabilizuotųjų virtualiųjų valiutų rinkos dalis siekė 12,9 proc. arba 261 mlrd. EUR;

C. kadangi 2026 m. vasario mėn. į žetonus konvertuotas turtas sudarė apie 1 proc. pasaulinio skaitmeninio turto ir ši dalis sparčiai auga, remiantis nesuderintais privačiais duomenų šaltiniais;

D. kadangi, remiantis privačiais duomenų šaltiniais, 2025 m. visame pasaulyje kriptovaliutų sektoriuje dirbo daugiau kaip 1,6 mln. specialistų, iš kurių didelė (bet mažėjanti) dalis dirba ES;

E. kadangi Reglamento (ES) 2022/858[1] 2 straipsnio 1 dalyje paskirstytojo registro technologija (PRT) apibrėžiama kaip „technologija, leidžianti valdyti ir naudoti paskirstytuosius registrus“; kadangi 2 straipsnio 2 dalyje paskirstytasis registras apibrėžiamas kaip „informacijos saugykla, kurioje saugomi sandorių įrašai, kuria dalijamasi PRT tinklo mazgų rinkinyje ir kuri sinchronizuojama tarp PRT tinklo mazgų, naudojant susitarimo mechanizmą“;

F. kadangi Reglamentu (ES) 2023/1114 dėl kriptoturto rinkų[2] (toliau – Kriptoturto rinkų reglamentas) nustatoma suderinta ES kriptoturto sistema, atskiriant tris pagrindines kategorijas: elektroninių pinigų žetonus, kurių vertę siekiama stabilizuoti susiejant juos su viena oficialia valiuta, su turtu susietus žetonus, kurių vertę siekiama stabilizuoti susiejus su kuria nors kita verte ar teise arba jų deriniu, įskaitant vieną ar daugiau oficialių valiutų, ir kitą kriptoturtą, t. y. skaitmeninė vertės arba teisės išraišką, kurią galima perleisti ir laikyti elektroniniu būdu naudojant paskirstytojo registro ar panašią technologiją, ir kuri nepatenka į kitas kategorijas;

G. kadangi pagal Kriptoturto rinkų reglamento 2 straipsnio 4 dalį į jo taikymo sritį nepatenka kriptoturtas, kuris pagal dabartinę ES teisę laikomas finansinėmis priemonėmis, indėliais, lėšomis, pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijomis, draudimo ar pensijų produktais, taip užtikrinant, kad tokiam kriptoturtui ir toliau būtų

[1] 2022 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2022/858 dėl paskirstytojo registro technologija grindžiamoms rinkos infrastruktūroms skirtos bandomosios tvarkos, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 600/2014 ir (ES) Nr. 909/2014 ir Direktyva 2014/65/ES, (OL L 151, 2022 6 2, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/858/oj).

[2] 2023 m. gegužės 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/1114 dėl kriptoturto rinkų, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1093/2010 bei (ES) Nr. 1095/2010 ir direktyvos 2013/36/ES bei (ES) 2019/1937, (OL L 150, 2023 6 9, p. 40, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1114/oj).

taikomos atitinkamos konkretiems sektoriams skirtos teisės aktų sistemos, ir atspindint produktais grindžiamos priežiūros modelį pagal ES finansinių paslaugų teisę;

H. kadangi Jungtinėse Amerikos Valstijose reguliavimo sistema vis dar plėtojama, o JAV politikos formuotojai ir reguliavimo institucijos įprastai vartoja terminą „skaitmeninis turtas“, kuris paprastai suprantamas kaip apimantis kriptografiškai skaitmeninę vertės arba teisių išraišką, saugomą paskirstytajame registre, įskaitant kriptovaliutas, stabilizuotąsias virtualiąsias valiutas ir tam tikras į žetonus konvertuotas priemones;

Apžvalga

1. remia ilgalaikį tikslą laikytis visą sistemą apimančio, veikla grindžiamo ir technologiškai neutralaus požiūrio į ES finansinių paslaugų reglamentavimo sistemą;

2. pabrėžia, kad naujų technologijų atsiradimas kelia naujų iššūkių reglamentavimo ir priežiūros sistemai;

3. pabrėžia, kad kriptografiškai apsaugoti paskirstytieji registrai ir panašios technologijos gali suteikti inovacijų ir junglumo pajėgumus finansinių paslaugų infrastruktūrai tiek ES, tiek ES pasaulinio vaidmens atžvilgiu;

Kriptoturtas

4. pabrėžia, kad svarbu stiprinti duomenų pajėgumus, ypač kiek tai susiję su sverto poveikiu kriptosektoriuje ir sąsajomis su ne bankų finansų įstaigų sektoriumi;

5. ragina EBI, Europos vertybinių popierių ir rinkų instituciją, Kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu instituciją, Europos draudimo ir profesinių pensijų instituciją, nacionalines kompetentingas institucijas, ECB ir ESRV stiprinti dialogą priežiūros klausimais dėl svarbių daugiafunkcių grupių; pabrėžia, kad reikia suderinti Kriptoturto rinkų reglamento politikos sistemą, taikomą svarbioms ne bankų daugiafunkcėms grupėms;

6. apgailestauja dėl kriptoturto vaidmens siekiant apeiti kovos su pinigų plovimu ir terorizmo finansavimu taisykles ir sankcijas; pabrėžia, kad svarbu rasti geresnę privatumo ir skaidrumo pusiausvyrą taikant „pažink savo klientą“ standartus ir stebint mokėjimus;

Konvertavimas į žetonus

7. pažymi, kad Reglamento (ES) 2022/858 3 konstatuojamojoje dalyje finansinių priemonių pakeitimas kriptožetonais apibrėžiamas kaip „finansinių priemonių skaitmeninis pateikimas paskirstytajame registre arba kriptožetonais pakeistų tradicinio turto klasių emisijos siekiant jas išleisti, saugoti ar perleisti paskirstytajame registre“;

8. palankiai vertina galimą konvertavimo į žetonus naudą prekybiniam finansiniam turtui, pvz., didesnį veiksmingumą ir skaidrumą, kartu pažymėdamas, kad reikėtų stebėti jo pažeidžiamumą; remia Tarptautinių atsiskaitymų banką bendradarbiavimo tarptautinių mokėjimų srityje klausimais;

9. atkreipia dėmesį į vykstančias diskusijas dėl PRT bandomosios tvarkos;

Stabilizuotosios virtualiosios valiutos

10. pažymi, kad stabilizuotosios virtualiosios valiutos pagal Kriptoturto rinkų reglamento teisinę sistemą gali būti priskiriamos dviem kategorijoms: su turtu susietiems žetonams ir elektroninių pinigų žetonams;

11. pažymi, kad stabilizuotosios virtualiosios valiutos yra privačių pinigų kūrimo forma ir kad jų ekonominė funkcija yra panaši į valiutos kurso susiejimą, pinigų rinkos fondus ir siauruosius bankus; vis dėlto pabrėžia, kad pagal Kriptoturto rinkų reglamentą draudžiama e. pinigų žetonų emitentams ir kriptoturto paslaugų teikėjams tiesiogiai ar netiesiogiai skirti palūkanas, susijusias su e. pinigų žetonais, ir kad stabilizuotosios virtualiosios valiutos neturi tiesioginės prieigos prie centrinių bankų ir joms netaikomos viešųjų indėlių garantijos; atkreipia dėmesį į stabilizuotųjų virtualiųjų valiutų devalvacijos riziką;

12. pripažįsta, kad ES teisėje trūksta teisinio tikrumo dėl galimybės ES ir ne ES subjektui vykdyti daugiašalę stabilizuotųjų virtualiųjų valiutų emisiją, kai abiejų subjektų išleistos skaitmeninės stabilizuotosios virtualiosios valiutos yra visiškai pakeičiamos ir neatskiriamos; ragina Komisiją skubiai pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto šiuo klausimu, kad būtų užtikrintas teisinis tikrumas ir numatytos griežtos prudencinės apsaugos priemonės, patikimi bendradarbiavimo susitarimai ir tobulesni krizių valdymo protokolai;

Kiti aspektai

13. pabrėžia, kad sąveikumas yra labai svarbus skaitmeninių finansų srityje, o jam užtikrinti reikia, pavyzdžiui, perkeliamos tapatybės ir patikrinamų kredencialų, kaip įgalinančių tarptinklinės rinkos infrastruktūros komponentų; pabrėžia, kad juridinio asmens identifikatoriaus ir (arba) patikrinamo juridinio asmens identifikatoriaus tipo metodai turėtų būti vertinami kaip infrastruktūros lygmens priemonės;

14. atkreipia dėmesį į vykstančias diskusijas dėl skaitmeninio euro;

15. apgailestauja dėl ES priklausomybės nuo ne ES paslaugų teikėjų, aptarnaujančių PDT infrastruktūrą; pabrėžia, kad reikėtų atidžiai stebėti JAV administracijos veiksmus skaitmeninio turto atžvilgiu;

16. atkreipia dėmesį į vykstančias diskusijas dėl kriptoturto paslaugų teikėjų priežiūros;

°

° °

17. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.

AIŠKINAMOJI DALIS

Šiame pranešime nagrinėjame, kaip skaitmeninio turto atsiradimas veikia finansinių paslaugų sektorių ir ką tai reiškia reguliavimo sistemai. Skaitmeninis turtas paprastai reiškia bet kokią skaitmeninę vertės išraišką, įrašytą kriptografiškai apsaugotame paskirstytajame registre.

Kai kurie principai yra naudingi kaip atspirties taškas. Turėtų būti siekiama visą sistemą apimančio, veikla grindžiamo ir technologiškai neutralaus požiūrio. Nors paskirstytieji registrai gali pertvarkyti finansų infrastruktūrą, jie patys savaime nekeičia jokių ekonominių funkcijų, pavyzdžiui, prekybos, tarpuskaitos ir atsiskaitymo. Naujos technologijos visada kelia naujų iššūkių. Reguliavimo sistema vargu ar gali būti laikoma technologiškai neutralia visų būsimų pokyčių atžvilgiu ir turi būti pritaikyta prie kintančių realijų. Joje turi būti užtikrinta pusiausvyra tarp inovacijų skatinimo ir pernelyg didelės erdvės reglamentavimo arbitražui prevencijos.

Reglamentu (ES) 2023/1114 dėl kriptoturto rinkų (toliau –Kriptoturto rinkų reglamentas) ES priėmė teisės aktą, kuris sudaro kriptoturto sistemą. Kriptoturtui, kuris pagal galiojančią Sąjungos teisę laikomas finansinėmis priemonėmis, ir toliau taikomos atitinkamos konkretiems sektoriams skirtos teisės aktų sistemos.

Viena vertus, skaitmeninio turto sektoriui vis dar kyla tam tikra rizika. Makroprudenciniu požiūriu reikia stiprinti duomenų pajėgumus, kad būtų galima geriau suvokti finansinę riziką ir sąsajas su kitomis finansinių paslaugų dalimis. Turėtų būti tikrinamos daugiafunkcės grupės, kurios sukuria sąsajas tarp įvairių rūšių kriptoturto. Kriptoturtas taip pat vis dar pernelyg dažnai naudojamas siekiant apeiti kovos su pinigų plovimu ir terorizmo finansavimu taisykles ir sankcijas. Vienas stabilizuotųjų virtualiųjų valiutų aspektas, kuriam reikia teisinio aiškumo, yra daugiašalės emisijos klausimas, kuris iškilo tik po to, kai buvo priimtas Kriptoturto rinkų reglamentas.

Kita vertus, paskirstytųjų registrų naudojimas finansinių paslaugų sektoriuje, be kitų privalumų, galėtų padidinti veiksmingumą ir junglumą. Konvertavimas į žetonus taip pat suteikia galimybę naudoti paskirstytojo registro technologiją esamam finansiniam turtui, o tai gali sumažinti išlaidas ir padidinti skaidrumą. Norint atrasti privalumus, dar prireiks daug bandymų ir klaidų, o pažeidžiamumą reikės stebėti.

Galiausiai, skaitmeninių finansų ateitis formuojama ne tik Europoje. Europa privalo dalyvauti pasauliniame pokalbyje. Reikės aptarti bendradarbiavimo, standartų, tarpusavio sąsajų, lygiavertiškumo ir reguliavimo reikalavimų klausimus tiek rizikos valdymo, tiek finansų infrastruktūros pertvarkymo atžvilgiu.